

GORENJEJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne pošiljave naročnine se ne ozira. Uredništvo in upravnništvo je na pristavi g. K. Floriana v «Zvezdi». Izdajatelj in odg. urednik Iv. Fr. Lampret. Rokopisi naj se pošljejo, če mogoče, že med tednom.

Izhaja vsako soboto
zvečer

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za peti vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnništvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Alli ste že poslali naročnino za „Gorenjca“? Ako še ne, blagovolite to storiti takoj!

Po volitvah.

«Oj le naprej, oj le naprej...!»

Volilni boj predzadnji terek je pokazal, da se prebivalstvo Gorenjske zaveda svojih političnih dolžnosti, svojih državnoborskih pravic, katere mu podeljuje ustava, dovoljuje in tudi naravnost ukazuje zakon, da to gorenjsko ljudstvo hoče sodelovati in odločevati pri in v postavodajalnih zastopih. Gorenjsko ljudstvo je govorilo, in sicer govorilo tako, da je pristahev in voditeljev vsesмогоčne vseslovenske ljudske stranke kar strah. Gorenjci so pokazali z glasovnicami v rokah, da si ne dopustijo v političnih zadevah komande in diktiranja ljubljanskega klerikalnega vodstva.

Res je, da si to pot pošteno, samostojni kandidati še niso izvojevali zmage, česar tudi za enkrat še ni bilo pričakovati. Vendar nas pa lepe številke, katere so narasle od zadnjih državnoborskih volitev leta 1907, odkrito veselo, kar jasno kaže, da se Gorenjska probuja, da se zaveda, ter da v doglednem času zmaga poštenost nasproti terorizmu in vsiljivosti.

Zgodovina nas uči, da je potreba za vsak večji, vsak uspešnejši političen preobrat gotovega časa, potreba predpriprav, potreba dela, da novi nazori in nova stremjenja preidejo v kri in meso prebivalstva.

Opazovanje v prosti naravi nas pa zopet uči, da pride vsaka stvar enkrat do svojega viska, tam se preobrbe ter pada zopet v nižavo, oziroma se izgublja v svoj prvoten nič.

PODLISTEK.

Z. M. L.:

Spomini...

Po pripovedovanju bivšega fratra.

I.

Star sem že in spomin me zapušča, a kljub vsem nadlogam se še dobro spominjam vseh dogodkov in lastnih doživljanj, ki sem jih doživel kot novinec pri franciskanih na sv. Gori.

Ne vem, kakšno skrivno nagnenje sem imel takrat, ko sem stopil pred očeta in mu razodel, da mislim stopiti v red kozlov pri franciskanih.

Najbrž je bila to samo otroška anedeneš, ki me je naganjala k polnim skledam franciskanskim. Zastonj so bile materine solze, zastonj očetova kletev, vztrajal sem pri svoji trmoglavosti in postal sem kozel pri očetih franciskanih na sv. Gori.

Na sv. Goro sta me spremila mati in moj mlajši brat.

Do zadnjega trenutka je upala moja mati, da mi izpreobrbe moje trdne nazore, a zaman.

Zaprla so se vrata samostanska za menojo in na večne čase sem bil ločen od tega ljubeznivega sveta, postal sem služabnik Gospodov iz gole ljubezni do polne sklode na mizi! A gnala me je velikotoliko tudi vera, ker tedaj sem bil še deloma veren človek.

Koliko časa je bilo potrebno, da je prišlo mešanstvo do človeških pravic in koliko časa je trpelo, da se je rešil kmet tlake ter dobil po odkupu zemljo v svojo posest. Treba je bilo francoske revolucije in pri nas v Avstriji se je rešilo ljudstvo od absolutistične vlade in premišči izvoljenih stanov zlahtne aristokracije v letu 1848. Od tedaj šele je začelo ljudstvo svobodneje dihati.

Šola, izobrazba, napredak so nam dali splošno in enako volilno pravo, kjer je glas vsakega državljanja enakovreden. Ni zanikujemo tega, da ni zvit, hinavski, vsesvetovni klerikalizem razvoja zavlekel za nekaj časa, tudi nič ne de, kajne gre dobro v cvetje.

Kakor že rečeno, letošnje volitve kažejo krasne uspehe. Leta 1907 je imel samostojni kandidat v kranjsko-skofjeloškem okraju skupno 415 glasov, a letos po preteklu štirih let jih je združil že

2212 glasov,

kar odgovarja za cel volilni okraj napredku po zboljšanju za 426%. Posamezne občine so napredovale od 500—100%, kar je naravnost krasni uspeh ter nas upravičeno navdaja na upanje v boljšo bodočnost.

V kamniško-brdskem okraju je imel zadnjič kmečki kandidat 721 glasov, a letos, ko ni proglasil niti svoje kandidature, so zadržili kmetje na njega samolastno, pristovoljno, iz svojega nagiba 1186 glasov.

Škoda, da v radovljisko-trziškem okraju ni proglasil noben kmet svoje kandidature. Tu je bilo zadnjič naprednih glasov 564, a letos 795. Pripomniti je, da se je zadržal okraj povsem pasivno, povsem mrtvo, ni se vršil noben sestanek, noben shod, kar je obžalovati.

Napredovala je lepo ljubljanska okolica. Pri zadnjih volitvah je bilo naprednih glasov 587,

A takoj, že prvi dan, so me obhajale črne slutnje.

Komaj sem stopil v samostan, že sem zapasil lepo Tržačanko, ki se je smukala okoli vrat.

Teden dni sem bil kakor na polkušnjih.

Ko je pa pretekla ta preizkušnja, se mi delili novo franciskanske kute v čisto novim belim trakom.

Oblekel sem se y to čudno opravo in se vstopil pred ogledalo.

Držal sem se na vso moč sveto in pebesil svoje angeljske oči. Sam sebi sem se zdel velik pred bogom in pred ljudmi.

Nato sem ravno stopal proti celici našega prefekta. Z zavistjo so me ogledovali starejši očetje in kozli, čes: že zopet edem! Eni pa so prevzetno stopali mimo mene:

«Mlad je še in nedolžen, a mi smo stari lisjaki!»

Poniževalno me je pogledal izza umazanih očal oče prefekt in dejal z osornim glasom:

«Veš, kaj si storil, sin moj?!»

Jaz sem molčal.

«Poglej, stopil si v naš red, postal si služabnik najvišjega, edina tvoja dolžnost je služiti njemu po strogih ukazih. Tebi podelim gospodarstvo v zakristijo in cerkvi; tam bodi gospodar.

letos 1317, pri čemur so jih steli približno toliko še socialni demokratje.

Uspehi nas zadovoljujejo. Letošnje volitve uče, da je prebivalstvo naklonjena in simpatično samostojnim kmečkim kandidatom, ker okraji so po sedanji razdelitvi skoro izključno kmečki okraji. Da pa je naklonjeno tudi mešanstvo takim kandidatom, kaže prav dobro, da je mešanstvo dovolj politično izobrazeno, da zna upoštevati dejanski, obstoječ položaj ter simpatično pozdravlja vsak korak neodvisnega, samostojnega kmečkega prebivalstva. To upoštevanje prav odkrito pozdravljamo. Saj je resnično, če se godi kmetu dobro, so zadovoljni tudi drugi stanovi; ako ima kmet demar, imajo ga ravnostake drugi.

Le kvišku in naprej, nič več pa ne nasaj in navzdol in čez šest let bodo uspehi še ugodnejši.

Volitve na Koroškem in S. L. S.

S strahom smo čuli pred volitvami 13. t. m., da je edini mandat koroških Slovencev v nevarnosti.

No, izvoljen je vendar slovenski kandidat Grafenauer. «Mir» je naznanil zmago z debelimi črkami, dostavil pa je tudi s takimi črkami, da je ostala doma cela rezerva ter da so se zaupniki igrali z ognjem.

Napredni list «Korošec» pojasnjuje, kako so se vršile te volitve na Koroškem, zakaj je ostala doma cela rezerva ter kako to, da so se igrali zaupniki z ognjem.

Vrli «Korošec» piše:

«Priznati pa se mora popolnoma odkrito, da je bilo treba pri tej volitvi veliko večjih naporov, kakor pri volitvi leta 1907. Nevarnost je bila mnoge večja in bati se je bilo, da pride Grafenauer v ožjo volitev z nemško-nacionalnim poslancem; tudi prve vesti, ki so prihajale z volišč, so

Glej, da boš imel v redu blagajno, odiraj ljudstvo, a vse le večjo božjo čast, ad maioram gloriam Dei! Idi!»

II.

Odslej sem bil gospodar v cerkvi in zakristiji. Službe sem opravljal redno, vstajal prvi, legel zadnji in kmalu sem bil ljubljenec vseh sobratov.

A kakor povsodi kjer vlada sreča, poseže tudi vrag s svojimi dolgimi prsti in jame kaliti mir v moji duši!

Da, in prav je storil, ker pripeljal me je na pravo pot, na pot resnice.

Bila je ura polenajst zvečer. V cerkvi sem že davno vse pospravil, a imel sem nekaj opravka s kajigami v zakristiji. Postajal sem zaspan, pepustil sem delo in se napotil spat.

A kar začujem na hodniku lahen ropot in obenem šepet.

Oprezno po pratih sem se blizal šepetu.

Kdo naj bi čul?!

In glej! Na hodniku, pod podebe matere božje, je sedel resni naš prefekt, na kolenih pa je zibal lepo Tržačanko.

Nič več ni imel tako strogega obraza, držal se je sladko in poljuboval sladke bitje v naročju.

«Kaj ljubis same mene?!»

Dama

Steckenpferd IIIjino mlečno milo
(znamka Steckenpferd)

tyrdke Bergmann & Co.,
Tešin ob Lab., Komad po
80 v se dobi v vseh lekarnah,
drogerijah in trgovinah s
parfomom i. t. d.

Godovi prihodnjega tedna:

25. Viljem, Prosper, Samo, Božan; 26. Janez in Pavel, Markomir; 27. Hema, Virgilij, Ladislav; 28. Leon II., papež, Irenaj, Lukomira, Velebit, Zorana; 29. Peter in Pavel, Peroslav; 30. Spomin sv. Pavia, Oton, Goslava; 1. julija. Teobald, Julij, Pambo, Bogoslav, Gorka.

DOPISI.

Is Dražgoš. Našemu župniku se je tudi zdelo potrebno, s priznice poseči v volilni boj. Zadnje nedeljo pred volitvijo nas je dolgočasil s svojim priznanim nerodnim in neumnim čenčanjem in pravil, da sta s Čočom soseda, s Strojcem pa v sorodu, in da bo volil Čoč. Vraga, kaj nas briga njegova zlahta in njegovo sosedstvo, pa tudi za to ga ni nihče vprašal, koga bo volil. Volitve so proste in zato se tudi noben pameten mož ni oziral na njegovo prigovarjanje. Zadnje nedelje je zopet čutil potrebo, zahvaljevati se za srečni izid volitev. Bogve, ali se je zahvaljeval tudi za to, ker so nemški in moravski klerikalci pri volitvah tako strahovito pogoreli. Prosil je, da bi liberalci podirali cerkve in preganjali duhovne, ko bi zmagali. Na to mu moramo odgovoriti, da so imele napredne stranke že poprej veliko večino v državni zbornici, sedaj bodo imele pa še večjo, ker povsod niso tako neumni ljudje kot na Kranjskem. Ko bi bili hoteli liberalci podirati cerkve, bi jih bili lahko že sedaj, ker odkar volimo v Avstriji poslance, niso imeli klerikalci še nikdar večine. Tako pa se je sele vedno več cerkev zidalo in duhovniki so preganjali druge. Kako malenkosten je naš župnik, se razvidi lahko iz tega, da ni mogel zakriti svojega veselja, ko je lisica našemu učitelju pobrala precej piščancev, in je temu veselju precej dal izraza v «Domoljubu». Zadnje nedelje se je spravljal tudi nad poljska znamenja, češ, da eno ni dostojno. Ker je menda daljeviden, da od blizu ne vidi, ga opomnimo, da ima prav pred nosom znamenje, ki se ga na oni strani tišči nečeden hlev. Seveda, to je pa dostojno, kajti prešči, ki se izprehajajo po njem in močijo znamenje s svojo gnojeico, so — farovski.

Železniki. Zakaj ni dobil samostojni kandidat «Strojcev» večine v naši občini? Mnogo Železnikarjev dela v kamenolomu pri Strojcu in niti polovico teh ni oddalo glasove za svojega delodajalca, dasiravno so baš oni najslabši delavci in bi morali že radi tega biti hvaležni, ker jim da zaslužek, ko jih drugi že n'hte več umara za delo. Bilo jim je več za Čoč in župnika, zato naj bi jim pa tudi sedaj naprej onadva skrbela za zaslužek. Vprašamo gospoda župnika, ali bode sedaj on tisti, ki jim bo preskrbel delo in zaslužek, ako jim gospod Domšar na Zalem logu nekega lepega dne odpove delo. Radovedni smo, ako bode hujskanje zoper delodajalce res delavcem, katerim že itak manjka pri nas zaslužka, v korist. Morda bode pa Čoček pričel kako podjetje, da mu ne bodo izplesnjevali tisočaki, zakaj bi pa tudi ta krščanski mož nekaj za delavce ne storil. Strojceva pa tudi mnogo drugih delavcev od naprednih delodajalcev ni volilo, ker so verjeli župniku, da naši naprednjaki brez njih ne morejo opraviti. Ali je to res, nam bode pokazala bodočnost, toda nekateri se bodo najbrž še kesali. Da bi bili naprednjaki suhe veje, ki niso zaupanja vredne, kakor je že pisal «Domoljub», to najbrž ne bode tako, pač se bode pa obrnilo in ljudstvo bode spoznalo, da le župnik, Čoč in drugi klerikalni mogočnejši niso zaupanja vredni. Le mirno vedne naprej z delom in tisto zapeljano ljudstvo po klerikalcih bode kmalu spoznalo, kdo je vreden zaupanja. Štrajnar je na dan volitve 13. junija izžival naprednjake, jim kazal roge in celo na okna hodil trkat in klicat: «zmaga je naša». Neke napredna gospodinja pa je rekla, če je zmaga vaša, pa še sami vse plačujte in skrbite za berače, potem pa jaz nikomur več nič ne dam, in res je nekemu odpovala kosilo, ki ga je že delj časa dobival vsak dan. Svak tega ubožca, ki se ne more sam preživljati, pa je takoj drugi dan šel k Štrajnarju prosit z lončkom za južino, češ, ker si ti vzrok, da sedaj moj svak v napredni hiši ne dobi južine, pa ti daj malo jesti svaku na dan, saj si premežen in celo občinski svetovalec. Jazični Štrajnar se je hitro odrezal in rekel: ne dam nič, nič. Mož, žalosten, zapusti hišo s praznim lončkom in ko so ga ljudje srečali in vprašali, kaj nosi lonček, pravi, da je šel po južino za Janeza k Štrajnarju in na vprašanje, kaj je dobil, obrne prazen lonček — nič. Končno se je neke druge napredna gospodinja usmiliła ubožega Janeza ter mu daje vsak dan

bile bolj žalostne in končni izid kaže, da je izgubil Grafenauer proti volitvi 1907 okroglih 550 glasov. Pridobil pa je nemško-nacionalni kandidat in socialno demokrati kandidat. Samo nekaj čez 100 glasov manj in poslanec Grafenauer bi bil prišel v ožje volitve in s tem v veliko nevarnost, da izgubi svoj mandat. Za slučaj ožje volitve bi se pa znalo zgoditi, da bi bili izgubili Slovenci na Koroskem svojega edinega poslanca.

Res je sicer, da se je, s socialnimi demokrati sklenil nekak kompromis za ožje volitve, kajti socialni demokrati so potrebovali, ako hočejo zmagati v 3 volilnih okrajih, slovenske glasove, in sicer v celovski okolici, v velikovškem okraju in pa v beljaskem okraju. Toda pomisliti se mora, da socialni demokrati v Podjuni dolini niso še tako navajani na strogo strankarsko disciplino, kakor drugod. Večina socialnih demokratov je odvisna od nemških delodajalcev in tovarnarjev, v tem okraju pa je spleh bolj nemško-nacionalnega mišljenja, tako da bi socialni demokrati proti svoji pari večinoma podpirali nemške nacionalce.

Znani so vzreki, zakaj se je Grafenauer sedaj godilo slabše, kakor pri prvi volitvi. Takratno navdušenje, takratno zanimanje se je sedaj poleglo, ker pač Grafenauerjev klub in posebno Šustersič čisto nič ne skrbi za Korosko. Zna se, da je klub, v katerem sedi Grafenauer, popolnoma odvisen od komande Šustersiča in Kreka. Ta dva pa skrbita in sta skrbela samo za žepo kranjskih klerikalcev.

To so nekateri volilci dobro razumeli, drugi pa čutili; zato je bilo že samonasebi razpoloženje med slovenskimi volilci slabo in mrtvo. Celega v najbolj zanesljivih krajih v Podjuni dolini, kjer so volilci prej brezpogojno sledili duhovnikom, so se začeli slovenski volilci upirati in zato smo se za ta mandat prav resno bali.

V Rožni dolini, kjer Šustersičeva in Brejčeva stranka pač nima skoro nobenih pristašev, so že precej časa pred volitvijo slovenski volilci kazali opozicije in dr. Brejc je moral v Glinjah preslišati jako trpke besede na svojo in dr. Šustersičevo adresu.

Sele, ko se začeli naprednjaki sami delati za Grafenauerja s tem, da so pri raznih prilikah vplivali na svoje znance in zaupnike, da varujejo narodno disciplino, sele s tem, da se je pokazala volilcem navodna nevarnost, začelo se je boljše razpoloženje, ki se je posebno povzdignilo, ko je nemško-nacionalni kandidat Šumi nastopil kot zagrizeni nemški nacionalce. Šumi je v začetku nastopal precej previdno; vporabljal je posebno polom centralne kase in naglašal gospodarsko politiko, kar se je dopadlo tudi marsikateremu slovenskemu kmetu, če se je čutil neopazovanega. Toda kar naenkrat, cim bolj se je bližala odločitev, postal je Šumi gotovo vsled hujskanja nemških nacionalcev nervozen in pokazal je svoje pravo nestrpnost nemško mišljenje. Začel je hujskati proti

«Da, samo tebe, ljubi prefekt, ali kdaj mi prineseš lepe uhane, kakor si obljubil?!»

«Vse dobiš, vse, draga moja, ali toliko potrpi, da dobim denar, ki ga zvesto čuva naš novi kozel!»

«Pa zal dečko je ta novi cerkovnik, često sem ga že pogledala, a vedno je povedil svoje mlade, lepa oči!»

«Le pusti ga, le pusti,» je zavrnelo hitro ljubosumni prefekt.

A meni pa je postalo pri srcu tako gorke, splazil sem se nazaj v zakristijo in odtod po drugi poti v svojo celico.

Tisto noč nisem zatislil očesa niti za trenotek, vedno mi je prihajala pred oči podoba prefekta s Tržačanko na kolenih.

Vstal sem zgodaj v jutro in pričel z delom kot ponavadi.

A delo ni slo od rok, zopet in zopet so mi sumele po ušesih besede:

«Pa zal dečko je ta novi cerkovnik, često sem ga že pogledala, a vedno je povedil svoje mlade oči!»

Z resnim obrazom, polnim svetosti, je prikorakal v zakristijo prefekt. Kde bi mislil, da je ta tisti, ki je včeraj pod podobo matere božje lomil najsvetejšo prisego svojega poklica.

O kolika hinavščina!

Dan za dnem se je manjšala moja vera.

slovenskim in slovaškim poslancem sploh, in sicer na tak način, da je zdramil še marsikaterega neodločneža proti sebi. Če bi pa bil postopal tako zvito, kakor v začetku, smo prepričani, da bi bil pridobil še več slovenskih glasov, kajti marsikateri kmet je pač obljuboval, da bo volil Grafenauerja, mislil pa si je, pa bom rajši poizkusil enkrat z Šumijem.

Grafenauer se ima torej pri tej volitvi zahvaliti posebno narodni misli in slogi, da je vendarle prišlo do zaželjene zmage.

Če bi pa bilo šlo tako, kakor si je celo stvar predstavljal dr. Brejc in njegovi ožji somišljeniki, tako bi bili danes brez slovenskega poslanca. Ti ljudje ne morejo nobenemu odpustiti, če je še tako dober Slovenec, če pa ni kranjski klerikalce najčistejši krvi, potem se ga zmerja kot liberalca, se ga zasleduje itd.

Brejc se je javno bahal s tem, da bo od sedaj naprej zasledoval slovenske naprednjake, kakor se zasleduje divjati, kolikokrat se je slabo izražal čez napredne Slovence v Rožni dolini v «Miru», ves čas so letele psovke na liberalne študente, «liberalne dohtarje» itd., dasiravno so bili ravno sedaj Sokoli, katere kranjski klerikalci in seveda tudi dr. Brejc in njegovi somišljeniki tako hudo črtijo, tisti, ki so z vso vneemo agitirali za Grafenauerja.

Prepričani smo, da Grafenauer sedaj prav dobro pozna razmere v svojem volilnem okraju; če prej ne, je sedaj spoznal, da se narodna in pa tudi napredna misel ne sme postaviti v kot, in da tiste ljudi, ki imajo samo eno napako, mamreč da se brezpogojno ne klanjajo kranjskemu klerikalcu Brejcu, ampak vsaj semtertja samostojno mislijo, ne sme odbijati stran, ampak vabiti k sebi.

Od sedaj naprej so naprednjaki bistveni del slovenskega življa na Koroskem; oni so že z dejanjem pokazali, da se to mora respektirati in bodo tudi naprej, kajti prišel bo čas, ko bodo nastopili tudi samostojno; gospod poslanec Grafenauer, kateremu mi k izvolitvi čestitamo, to ve. Naj gleda, da bode vendar enkrat verjeli to tudi zaslepljeni dr. Brejc in tisti dr. Šustersič, kateri je napovedal slovenskim naprednjakom ne samo politični, ampak tudi gospodarski bojkot. Dr. Šustersič je fšdal parolo, da se slovenskemu naprednjaku ne sme pomagati, četudi crkne za plotom. Taka nekrščanska politika je morda še mogoča pri kranjskih klerikalcih, na Koroskem pa ne več.

Gorenjci! Zahtevajte „Gorenjca“ po vseh gostilnah in kavarnah!

Gospodarski del.

Kmetiški dolgovi. Na kmetijskih posestvih je v Avstriji okolo šesttisoč milijonov dolga. Če računamo le pet od sto, znašajo obresti od tega dolga 300 milijonov kron. Na Kranjskem je vključenih nad 100 milijonov na kmečkih posestvih.

Dobavni razpis. C. kr. trgovinsko ministertvo naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da namerava c. kr. domobrnsko ministertvo po javnem razpisu pri maloobrtnih zadrugah si zagotoviti za dobo 6 let oblačilne in opravne predmete iz usnja in kož. Dobava obuval se bo oddala le čevljariskim zadrugam, jermenarski in sedlarski predmeti pa le jermenarskim in sedlarskim zadrugam. Ako pripadajo kakšni čevljariski zadrugi tudi jermenarji in sedlarji, tedaj se mora za obuvala posebej in za druge predmete tudi posebej ponudba vložiti. Ponudbe, katerim je med drugim priložiti tudi soliditetne in zmožnostno izpričevalo, je vložiti najpozneje do 18. julija 1911, desetih depoldne. Natančnejše pogoje in podrobnosti je moči izvedeti v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Tedenski sejem v Kranju dne 19. junija 1911. — Cena od kilograma žive teže: 1 krono za pitane vole domače, 88 do 90 vinarjev za domače srednje pitane vole, 80—82 vinarjev za nepitane domače vole, 00—00 vinarjev za bosansko goved, 1 K do 1 K 24 vin. za teleta in 1 K do 1 K 44 vin. za prašiče za rejo, 1 K do 1 K 16 vin. za pitane prašiče. — Pšenica K 12—, proso K 7-50, rž K 9—, oves K 10—, ajda K 8-50, repno seme K —, detelno seme — K do — K, fižol, ribničan K —, mandalon K —, koks K —, krompir K 4— za 50 kg. — Prignalo se je 127 glav domače govedi, — glav bosanske govedi, — glav hrvaške govedi, 6 domačih telet, 267 domačih prašičev, — hrvaških prašičev, 3 ovce. Od prignane živine je bilo za mesarja: 60 glav domače govedi, — glav bosanske govedi, 5 domačih prašičev.

južino. To je mal dokaz klerikalnih dobrot in naši naprednjaki bodo morali enkrat tudi bolj odlečno nastopiti, da se bodo vsaj razkrinkali naši klerikalci, kateri hočejo ljudstvo vedno v svoje politične namene izkoriščati, kadar je pa treba kaj dati, se pa pokrijejo kakor ščurki, če se jim luc prižge. Treba je nastopiti, da bode ljudstvo saj spoznalo tiste, ki vedno vplijejo, kako so katoliki, v resnici pa nimajo srca do ubogega ljudstva ter mu privedejo same trpljenje. S klerikalno hinavščino se mora temeljito obračunati takoj, predno bode uboge nezavedno ljudstvo popolnoma zapeljano.

Volilni okraj Brdo-Kamnik.

Občina	dr. Krek	dr. Tavčar	Sršen	Toban	Neveljani Razopljani Pranti
Dob	37	14	53	—	2
Brezovica	69	3	5	—	24
Dolsko	153	2	37	—	8
Drtija	110	6	4	—	2
Blagovica	178	—	13	—	9
Zlato polje	94	7	—	—	2
Velika vas	71	3	—	—	3
Ihan	137	3	39	—	—
Češnjice	46	—	—	—	2
Krtina	35	1	48	—	—
Krašnja	71	28	41	—	6
Lukovica	34	19	8	—	1
Dol	68	2	27	—	13
Moravce	297	12	46	—	24
Peče	73	24	11	—	2
Podrečje	39	—	49	1	8
Preveže	39	14	43	2	6
Rafolce	64	—	—	—	2
Rova	60	3	—	—	—
Trojana	147	6	82	—	7
Sp. Koseze	60	4	3	—	1
Depalvas	18	—	19	1	—
Domžale	159	14	97	—	13
Dragomelj	26	—	4	—	—
Gojzd	100	—	—	—	—
Homec	80	—	4	—	3
Hruševka	50	1	—	—	—
Jarše	73	7	18	—	8
Kaplava	26	—	15	—	4
Klanec	26	2	18	2	3
Križ	67	3	4	—	2
Loka pri Mengšu	44	—	38	—	3
Loke, Tub. dolina	57	2	—	1	2
Labovče	45	—	29	—	4
Mengeš	142	3	96	1	6
Smartno	62	6	—	—	2
Mlaka	65	1	2	—	—
Motnik	57	7	1	—	1
Moste	48	—	28	—	2
Mekinje	122	11	2	—	5
Nasovče	32	—	13	—	1
Nevlje	95	13	1	9	—
Špitalič	116	6	—	—	3
Zg. Tuhinj	116	1	—	—	4
Palovče	41	1	—	—	1
Podgorje	64	4	10	2	1
Podkruško	129	—	—	—	1
Radomlje	59	1	6	—	5
Zalog	63	—	9	—	2
Smarca	78	3	7	—	1
Kamnik	229	120	25	6	12
Stranje	86	—	—	—	1
Sahadole	47	—	—	—	—
Zupanje njive	51	4	—	—	3
Trzin	29	1	89	3	1
Tunje	69	7	—	—	1
Rasica	32	—	—	—	—
Bistrica	59	1	—	—	—
Volčji potok	31	4	—	—	3
Vedice	257	—	102	—	4
Skupaj	4832	374	1136	28	286

iz Komende, dne 20. junija 1911. Odgovor „Slovencu“ št. 132. Na bahati dopis le sledi: Dr. Krek je pri nas res izgubil vse zaupanje, ker je bil le s silo izvoljen. Dokaz, da je dobil vsaj tisoč glasov, Lohovčah, Nesovčah in Zalegu od 589 volilnih glasov le 419, naš Sršen, ki je bil zadnja dva dneva pred volitvijo od samostojnih kmetov proglašen kandidatom, je pa dobil 113 glasov. To je bil prvi naš porok in vedite, g. dopisnik, da bode čez 6 let dvakrat toliko volilcev za Sršena, samo če bode se med živimi. Peklensko se boji Sršena, ker ta je nevaren nasprotnik. Takrat bo izvoljen, pa če se vsi, kar vas klerikalno lusa in gre, postavite na glavo. — Ludi, ki je nam kmetom zasijala, ne bodete nič več ugasnili. Konec bo vašega strahovanja! Kar se tiče mlekarne, sem se povedal, da vam prav lahko odgovori kak Malenški ali pa se kateri drugi. — Čemu ste pa pisali, da komendski liberalci nimajo toliko glasov, kolikor je prstev na roki. Nestanci! Samo v Kapiji vasi smo jih dali Sršenu 15! Vi pa dr. Krezu 26. — Le ne govorite preveč! Posebno „ta šolski“, ki je kvazil, da je sramota, ker smo kmetje volili kmeta Sršena. — Kaj pa, če ga Sršen malo za ušesa potegne na odgovor pred sodnijo. Le brzdaj jezik! O Glavarjevi ustanovi tudi nekaj

govorite. Dobro! Za to pa sprejmite odgovor! Odkar so nune za gospodarje v naši hiralnici, imajo siromaki take slabe hrane, da bi se je še pes branil. Pozovemo deželni odbor, da z ogromnim kapitalom, ki ga ima ta ustanova — zaukaže dati siromakom človeške hrane. — Dr. Dereani kot hiralnični zdravnik naj malo pokusi jed, ki jo morajo ti ubožci zavzivati. Nune dobe polne sode dobrega vina, ki jim ga „ta šolski“ da za drag denar. Nune se maste, siromaki pa stradajo. — Kar vprašajte jih, pa vam bodo povedali na vsa usta. Može komendske fare, zberite se vkup in zahtevajte, da se ustanova porabi le za siromake, ne pa da od nje drugi prejema dobiček. Ko bi prišel danes ustanovitelj Peter Pavel Glavar imenovan „testa ferrata“ nazaj na ta svet, bi vam klerikalcem dal vsem z železno palico po gobi. Tudi „ta šolskega“ ne bi izpustil. — Ljubesen do bližnjega oznanujete, — vaši bratje v hiralnici pa vsled slabe hrane trpe lahkoto. — Sram vas bodi! — Za kandidaturu Stucinovo sem pa rekel, da ga le vlečete in mu dajete upanje za prihodajo volitev. — Za to se pa zdaj že tudi nudi za poslance, ker vedno nosi rokavico. — Gospod učenik bi tudi rad zvedel, v katere hiše ne sme. V vse tiste, kjer se naprednjaki, in pa še to mu povemo, da ga „Kovarjev Miha“ z Most ni pustil v hišo in mu je moral dati glasovnico skozi okno. — Ali mar ni to res? — Učenik pa Marše iz Most, ki nosi kot član in devičnik „Marijine družbe“ z ime „ata“ — sta nesramno agitirala. Klerikalci ste napeli vse moči. Poslali ste v boj župnika, kaplana, ki sta pridigovala samo od volitev, — boga sta za te dni zaprla. — Posebno se je medeno-sladki „ta šolski“ repencil. Pomagali so Marijini devičniki in device. Saj so bili na pel nri. Še polovico oddanih glasov bi ne bili dobili v naši fari. Pomagala vam je samo zvijača. Glede dopisnika ste se zelo smotili, kajti ta je v vaši sredi in vidi „ta šolskega“ skoraj vsaki dan od obličja do obličja. Očetovska skrb za učenika se bo pa pokazala takrat, ko bomo stopili predejo s prav natančnimi podatki zaradi zlorabe pri volitvah. Kajti njegova agitacija smrdi po kazenskih paragrafi in takrat pa ne bo več vprašal, v katere hiše ne sme. Toliko učeniku za danes! Tebi, „ta šolski Andrejča“, pa ključem, ne toliko maščevalnosti, saj imaš otroke, ki bodo morali za tvoje grehe enkrat trpeti. Le spokori se in vrni se na pravo napredno pot, po kateri si že dolgo let hodil. Še danes te vidim, kako navdušeno si pred nekaterimi leti pozdravil „ljubljankega Sokola“ kot pravi narodnjak. Z taj si pa „Čuku“, pa ne tisti s Pedbersta. Vse pametne Komendčane lepo pozdravlja njih sosed

stari Komendčan.

Novice z Jesenic.

Kdo naj jih razume? Vedno in vedno vpijeje naši klerikalci: Proč z liberalci, proč s svobodomislci, proč s Humrovci! in slednji, misleč, da ustrezajo farovski gospodji, so bili res toliko predrzni, da na sv. rešnjega telesa dan niso razobesili zastav in ne razpostavili sveč po oknih. Pa kaj se je zgodilo? Sedaj klerikalci jamrajo, pa stokejo kakor da bi bili vera in cerkev izgubili 90 odstotkov svoje vrednosti. Mi smo prepričani, da ako bi bil tudi Humer ves hotel „Triglavaril“ v slovenske ali papeževе zastave in povzru kot razsvetljavo zažgal streho, pa bi bil še vseeno svobodomislec in liberalci, katerega je treba ubiti kot steklega psa. To naj bi preudarili tudi tisti neznačajneži, ki so svoj čas stali v vrstah narodno-napredne stranke in so bili kot taki od klerikalcev ometani z blatom, danes se pa hodijo v jeseniški farovž ponujati kot stare tercijalke. Bodite uverjeni, ako pade občina po vaši krivdi v klerikalne kremplje, tedaj boste vi prvi, ki boste občutili Krivčevo in Čebuljevo pest, kajti če se še tako ponižujete, v očeh fajmoštra etaneta liberalci, katere je treba uničiti. Zato pa pamet, še je ča! Klerikalna vzgoja. Sedaj, ko sta Čebulj in fajmošter s svojo naredbo, da se namreč ob semnju ne sme plesati, požrla jeseniškima gostilničarjem nekaj zasutka, pa p še sobotni „Slovenec“, da se je to zato uredilo, ker bi sicer kakšen „Sokol“ koga okavzal z nožem. Ni sicer naš namen, da bi branili Sokole, povemo gospodem iz farovža samo toliko, da se jeseniški fantje Sokoli vsepovsod splošno priljubljani, ker so olikani in miroljubni in imajo vstop v vsako družbo. O katoliških banditih se pa kaj takega nemore reči, kajti šele pred kratkim je neki strogo katoliško vrgojeni čuk (ime na razplogo), stal z nožem poleg svojega očeta, ki je ležal v postelji, in le svoji materi se ima ta pobožni čuk zahvaliti, da ni zaklal svojega očeta. Tako je, vi katoliški moralisti! Kar se pa tiče Sokolov, ki so dostojno gledali procesijo, in jih zato „Slovenec“ dopisnik napada, rečemo toliko, da Sokoli niso taki hinavci kot Marijine hčerke in svetobliški čuki, ki so pri procesiji hinavske razvijali oči, zvečer so se pa sukali kar na gramofon in noreli, da se je vse kadilo. Tudi tu vam, če hočete, postrežemo z imeni pobožnih Marijanc in stanovitnih čukov.

Gledališko društvo na Jesenicah ustanavlja pevski odsek in govorniško šolo. Več o tem prihodnjic.

Z ozirom na po vseh občinah se vršeče volitve priporočamo knjigo: „Najnovejši občinski red in občinski volilni red“. Cena 60 vin., s poštnino 70 vin. Dobiva se v naši tiskarni.

V Kranju, dne 24. junija 1911.

Trgovinski minister dr. Weisskirchner, ki je propadel pri letošnjih državnozbornskih volitvah celo dvakrat, je podal demisijo.

Konec slave krščanskih socialcev. Klerikalizem je doživel na Dunaju velik poraz. Dunaj, krščanski Dunaj, je dvignil prvi krščanske socialce visoko gor, ali Dunaj, krščanski Dunaj, jih tudi prvi meče dol. Kako ponosno so gledali klerikalci vseh narodov v Avstriji na ta krščanski Dunaj, kako so stavili Dunaj za vzgled drugim kako hozano so peli Dunaju in njegova poglavarju pokojnemu Luegerju, ki je hodil molit v Rim in papežu poljubovat noge. Le s težavo je zakrival pokojni dr. Lueger gnjilobo krščansko-socialne stranke, le njegova železna volja, njegov osebni vpliv je še držal skupaj stranko — toda kakor hitro je zatisnil oči, je bruhnil na dan smrad iz gnjilobe krščansko-socialne stranke. Razkrile so se kar neverjetne slike čestilcev „Boga Vzemi!“ Pokazalo se je, kako korumpirano je vodstvo te stranke, kakšne nečedne namene zasleduje, pokazalo se je, da ta stranka ni prav nič krščanska in prav nič socialna. Lueger jo je dvignil, Lueger jo je držal; ko pa je odšel s sveta, je počilo v stranki, unel se je ravs in kvas med krščanskimi ljudmi, kompromitirani so bili veliki prvaki stranke — umevno, da so morale take razmere odmevati tudi v volitvah dne 13. in 20. junija. — Volitve na Dunaju, bodisi v državni ali deželni zbor ali v občinski zastop so skončavale navadno takoj na prvi dan z velikansko zmago krščansko-socialne stranke. V torek, 13. junija pa so dobili po prvem skrutiniju izmed 33 dunajskih mandatov komaj 2, in še tu sta izvoljena dva neznačajna moža, dočim so bili poglavarji obsojeni na ožjo volitev. Dunaj je imel v letu 1907 325.376 volilcev, od teh je volilo kršč. socialce 159.306 volilcev, socialni demokratje so bili dobili 124.745 glasov. — Pri volitvah v torek pa so izgubili krščanski socialci nad 41.000 glasov. Umevno, da je bil Bienert, slavni naš ministrski predsednik, ves iz sebe radi takega izida volitev. — Na Dunaju so imeli doslej 20 mandatov; obdržali so le 4. V Dolnji Avstriji so izgubili še tri mandate, na Koroškem, Tirolskem in Predarliskem po en mandat. Poraz je simptomatičen po dejstvu, da so propadli pri ožjih volitvah poglavarji krščansko-socialne stranke, in sicer: trgovski minister dr. Weisskirchner, eksminister Geßmann, bivši predsednik poslanske zbornice Pattai, dunajski župan dr. Neumayer, bivši minister Wittek, podžupan dunajski Hierhammer, princ Lichtenstein. 16 mandatov so izgubili krščanski socialisti na Dunaju; od teh so dobili nemški liberalci 7, socialisti 9. Dunaj bo zastopalo odslej v parlamentu 19 socialnih demokratov, 10 nemških liberalcev in — 4 krščanski socialci.

Krvavi volilni boj. Iz Črnovic poročajo, da je nastal v Seretu krvav poboj med pristasi židovsko-nacionalnega kandidata Brunnerja in klerikalca Hruske. Klerikalni kmetje so prišli v mesto oboroženi ter začeli razbijati okna Židov. 4 osebe so ranjene smrtno, 10 težko, lahko ranjenih je obilo.

Pri državnozbornskih volitvah v Drohobyczu je v pondeljek tehta kri. Poljaki so kandidirali dr. Löwensteina, katerega je podpirala tudi vlada. Židje pa dunajskega advokata dr. Zpperja. Volilna komisija je izvršila najnevarnejše volilne sleparije. Županstvo je razdalo več sto ponarejenih legitimacij. Opozicijonalnih volilcev sploh niso pustili voliti. Pred volilnim lokalom je park, katerega so stražili dva husarska eskadrona in infanterija. Le z največjim trudom so se mogli opozicijonalni volilci preriti do volišča. Toda tudi tam so jim delali razne ovire in težkoča. Komisija je odpravla glasovnice. Vsled tega pristranskega in sleparskega postopanja je bilo pred parkom zbrane ljudstvo zelo razburjeno. Policija in žandarmerija je izkušala razkropiti množico. Ljudje so se branili s palicami in dežniki. Nastopilo je vešajstvo ter izkušalo množico razkropiti s bajeneti. Zopet se je množica postavila v bran. Kamenje je začelo leteti na vojaštvo, vsled česar je ukazal zapovedujoči nadporočnik streljati na množico. Posledice strelav so bile naravnost grozne. Kakor zatrjujejo poročila, je obležalo takoj na mestu 12 mrtvih in 37 težko ranjenih. Nekatera poročila pa celo trdijo, da je bilo 30 mrtvih. Težko ranjena sta bila dva advokata, dr. Koch in dr. Messer. Ustreljen je bil tudi neki francoski časnikar. Vodje Židov dr. Auerbacha so zaprli. Prebivalstvo je jako razburjeno in skoro gotovo bode še nemiri.

Predsednikom portugalske republike je izvolila narodna skupščina v Lizboni Anselma Brancampo.

Ne zabite Ciril-Methodove družbe!

Novičar.

Imenovanje. Provizorični okrajni živnozdravniki Josip Rihar v Radovljici je imenovan definitivnim zdravnikom istotam. — Konceptni praktikant pri deželni vladi Franc pl. Premerstein je premeščen iz Ljubljane v Kamnik.

Občinski odbor v Kamniku — razpuščen. Gerentom je imenovan g. dr. Žužek, prisodnikom pa dekan Lavrenčič, hotelir Kenda, notar Oražen in trgovec Hajek.

Pri ožjih volitvah za državni zbor. Minuli terek je bil v Ljubljani izvoljen za velikansko večino odvetnik dr. Vladimir Ravnihar, na Krasu pa dr. Gustav Gregorin. Senatni predsednik dr. Miroslav Ploj je propadel. Govori se, da bo poklican v gosposko zbornico.

Kako so narasli naprednjaki pri državnoborskih volitvah na Kranjskem. Leta 1907 je bilo oddanih samo 12.271 glasov za narodno-napredne in samostojne kandidate, za socialno-demokratske pa komaj 5030; skupaj torej protiklerikalnih glasov komaj 17.301. Klerikalnih pa je bilo 48.226. Letos pa je bilo oddanih za narodno-napredne kandidate že 19.888 glasov in za socialno-demokratske 6306; število protiklerikalnih glasov znaša torej že 26.194; klerikalnih pa je 53.138. Napredni glasovi so narasli torej za 7617 ali za 62 $\frac{1}{2}$ od sto, socialno-demokratski pa za 1176 ali za 25 $\frac{3}{4}$ od sto; protiklerikalni skupaj za 8893 ali za 51 $\frac{3}{4}$ od sto, medtem ko so narasli klerikalni glasovi mnogo manj, nego napredni, namreč samo za 4912 ali za 10 $\frac{1}{4}$ od sto. Te številke govorijo jasno besedo. Klerikalci kričijo, da so zopet zmagali ter da vse ljudstvo na Kranjskem je v njihovem taboru. Kričijo in se hrupijo, ali naj vpijejo kakor hočejo, omejenih števil ne morejo prekrizati. Zaman ves trud. Napredek je tu — klerikalci gredo nizdol.

Boj za Savo. Dne 28. t. m. se vrši pri c. k. okrajnem glavarstvu v Radovljici obravnava o dveh projektih za izrabo savske vodne sile med Radovljico in otočami. Konkurenta sta »Internationale Elektrizitätsgesellschaft« iz Berolina in kranjski deželni odbor. Oba sta osnovala svoje projekte na istem mestu. Sava se uporabi od mostu na Lancovem in Radovljico do železniskega mostu pri Otočah. Projekt deželnega odbora je izdatnejši in bi dal okoli 6000 konjskih sil. Projekt »Internationale električne družbe« je pa postal neizvršljiv tudi zaradi tega, ker si je deželni odbor že zagotovil ves potreben svet. Deželni odbor je sklenil s posestniki 128 parcel ob Savi opcijske pogodbe in je tako ves savski breg v dolžini 6 km v rokah deželnega odbora. Zaradi tega tam sploh ni hče drugi graditi ne more, kakor edino le deželni odbor kranjski. — Akcijska družba Leykam-Josefthal je vložila prošnjo za koncesijo ob Savi v kranjskem okraju.

Izkušnje za sprejem v I. razred Franc Jožefove gimnazije v Kranju se vrše dne 6. julija, vpisovalno pa se bo dne 2. julija od 9. do 12. ure dopoldne.

Občni zbor kranjske moške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani se je vršil ob navzočnosti vseh odbornikov in namestnikov ter nekaj članov dne 10. junija 1911 zvečer v prostorih Narodne čitalnice. Iz poročila posnemamo, da je bilo v letu 1910 110 družbenikov, in sicer 8 pokroviteljev, 7 ustanovnikov in 95 letnikov. Dohodkov je bilo 947 K 30 v in družbenemu vodstvu v Ljubljano se je odposlalo 935 K 85 vin. Sej je imela podružnica 5, in sicer 3 skupno z žensko podružnico. Moška podružnica je dosedaj že nabrala tri kamne za obrambni sklad in sedaj zopet prijavila četrtega. Veselica meseca svečana 1911 v prid glavne družbe v proslavo 25 letnice je donesla 680 K čistega dobička. Sklenilo se je, da se tudi v jeseni priredi v korist družbe veselica. V novi odbor so izvoljeni gg.: Anton Sinkovec ml., prvomestnikom; Josip Tajnik, tajnikom; Fran Savnik, blagajnikom; Makso Fock, Josip Cvar, Josip Meden, namestnikom. Slovenci! Obstoj in napredek slovenskega naroda je le v samopomoči! Narodna dolžnost zahteva, da z vsemi močmi krepko podpiramo vojskovodjo ob meji, to je našo dično družbo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Slovenci v Kranju in v okolici, ne bodite zaspani in mlačni, zavedajte se, da ste res Slovenci, ter položite, kadar le mogoče, dar domu na altar!

Čad je pičil v Naklu 13 letnega posestnikovega sina Valentina Kendo, ko je nabiral cvetlice. Prepeljali so ga v ljubljansko deželno bolnišnico.

Vejaški nabor v Radovljici. Dne 12. t. m. je bilo potrjenih izmed 169 novincev 30 domačih in 6 tujcev; 14. t. m. izmed 159 — 41, in 16. t. m. izmed 150 — 25, skupaj 102.

Cestni odbor ukladovnega okraja Tržič. Načelnikom tega odbora je izvoljen Franc Ahačič, tovarnar v Tržiču; njegovim namestnikom pa Franc Dev, tovarnar v Tržiču.

Koncert v Kranju se vrši v sredo, dne 5. julija 1911 ob pol 9. uri zvečer koncert v »Sokolovi dvorani« v Kranju. Sodelujejo: orkester »Sloga« in pevski zbor »Narodne čitalnice« v Kranju. Spored: 1.) G. Rossini: Sinfonija iz opere »Semiramida«. Orkester. 2.) V. Krek: »Pogovor z domom«. Mešan zbor. 3.) A. Foerster: »Umrl je mož — mož živi!« Moški zbor. 4.) I. Verdi:

Potpuri iz opere »Trubadur«. Orkester. 5.) E. Adamič: »Zapuščena«. Mešan zbor s sopran solo (poje gospa A. Pirnatova). 6.) A. Hajdrih: »Hercegovska«. Moški zbor. 7.) Dr. A. Schwab: »Dobro jutro«. Pevski valček za mešan zbor s spremljevanjem orkestra. — Cene prostorom: Sedeži od I. do III. vrste po 2 kroni, od IV. do VI. vrste po 1 krono 50 vin., od VII. do IX. vrste po 1 krono, ostali sedeži po 60 vin.; stojišča po 40 vin., za dijake po 30 vin. — Vstopnice se dobe v predprodaji v trgovini gosp. Ferd. Sajovica, na večer koncerta pa pri blagajni. Garderoba je v pritličju na levi.

»Glasbena šola v Kranju«. Gojenci »Glasbene šole« prirede v petek, dne 30. junija 1911 ob pol 8. uri zvečer v gimnazijski telovadnici javno produkcijo. Spored: 1.) Mádlo: Polka. Klavir: Pirc Halka. 2.) J. Bernhardt: Dobré Jitro. Klavir: Crobath Heda. 3.) C. Gurlitt: Trübe Stunden. Klavir: Crobath Milena. 4.) V. Rihovský: Alla Motto perpetuo. Gosli: Klobutar Josip. 5.) E. Adamič: a) Uspavanka. Št. 3. iz zbirke »Otroške pesmi«; b) Narodni pesmi Rožmarin in c) Kukačica. Poje dekliški zbor. 6.) C. Gurlitt: Der tapfere Soldat. Klavir: Krenner Franc. 7.) I. Bušek: Slavný den. Klavir: Colnar Maria. 8.) C. Gurlitt: Soldatenspiel. Klavir: Globočnik Eva. 9.) Mendelssohn: Polanais. Gosli: Kern Ivan. 10.) C. Gurlitt: Maientanzchen. Klavir: Gostiša Franc. 11.) Th. Hermann: Valse Caprice. Gosli: Globočnik M. 12.) Narodne pesmi: a) Leži, leži ravno polje; b) Tam za turškim gričem; c) Tam na zelenem travniku; d) Oj, ta soldaški boben. Poje deški zbor. 13.) C. Gurlitt: Scherzo. Klavir: Pirc Boris. 14.) H. Litt: Bolero. Gosli: Završnik Stanislav. 15.) Albert z Kaanu: Svatebni pohod. Klavir: Šilar Ignac. 16.) Seitz: Schüler-Konzert II. Gosli: Janša Ferdinand. 17.) A. Dwořak: Slovanski tance. Klavir: Šavnik Anica. 18. a) O. Dev: Ptička; b) J. Pavčić: Pred durmi; c) P. H. Sattner: Ribička. Poje gospica Tavčar Josipina, učenka gospi M. Hubada. — Starši, podporniki in prijatelji »Glasbene šole« se uslužno vabijo k mnogobrojni udeležbi. Vstopnine ni. Produkcija traja eno uro.

Kegljanje na dobitke, katero priredi Sokol v Kranju, prične danes zvečer ob osmih »pri Peterčku«. Keglja se vsak terek in sobota.

Promenačni koncert godbe gasilnega društva v Kranju se vrši v nedeljo od 11. do 12. ure dopoldne v »Zvezdi« s sledečim sporedom: 1.) Wlassak ml.: Slovenska koračnica. 2.) Erte: Velikomestni otroci, valček. 3.) Wlassak st.: Slavostna overtura. 4.) Verdi: Cavatina iz opere Črncani. 5.) Komzak: Venček melodij, potpuri. 6.) Koračnica.

V hotelu »pri Slonu« se vrši danes zvečer koncert virtuozna na goslih, g. Ivana Pestnarja, rodom Slovenca okrog Celja, s spremljevanjem citer in kitare. Ta nadarjeni domači samouk gosteč se prvokrat mudi v Kranju in je vredno, da ga vsak ljubitelj glasbe gre poslušat.

Iz Lasec se nam poroča: Pri zadnjih državnoborskih volitvah je dobil Pogačnik 74, dr. Triller 61 in dr. Dermota 10 glasov; 8 glasov je bilo razpuščenih. — V ponedeljek se vrši volitev načelnika radovljiskega cestnega odbora.

Izgubljen otrok. Že od 12. t. m. pogrešajo dveinpolletno deklico Kristino, hčerko posestnika Franca Trojanske iz Dobena pri Kamniku. Deklica se je igrala z otroci na travniku, na katerem je oče hotel. Ali se je ponesrečila, ali jo je morda kdo odpeljal, se še ne ve.

Tatinski vlov. Pred kakimi 14 dnevi je vlovil neznan tat v trgovino in gostilno posestnika Franca Basaja v Predosljih pri Kranju. Odnasel je iz predala 18 kron drobiža, srebrno žensko uro, zlato žensko verižico, eno srebrno oklepno verižico in eno zlato zaponko. Poleg tega je pobral tat iz predala več računov, beležnic in drugih kupčijskih listin. Nekaj teh papirjev so našli drugi dan na cesti v Kokvici. Tatu še niso izsledili.

Za Ciril-Metodov obrambni sklad so se nadalje prijavili: 906 b. »Posojilnica za Stari trg«, Lož in sosedstvo (plačala 200 K); 907. »Omizje« »Dolga vas« v Ljubljani v gostilni pri Bončarju (plačala 200 K); 908. dr. Milan Korun, odvet. kandidat v Sežani; 909. Moška podružnica družba sv. C. in M. v Kranju (IV. kamen, plačala 16 K). Primanjkuje tedaj še 91 kamnov!

Otvoritev omalbus-linije Bohinjska Bistrica-Bohinjsko jezero. Dne 28. junija t. l. otvori se na progi Bohinjska Bistrica-Bohinjsko jezero omalbus-linija, ki bode vozila vsaki dan trikrat na jezero s sledečimi postajami: Bistrica, Hotel sv. Janez, Hotel sv. Duh in končna postaja hotel Zlatorog. Ravno mimo teh postaj in po isti progi vračal se bode omalbus tudi trikrat nazaj v Bistrico. Vožne cene so za eno osebo in eno vožnjo iz Bistrice do sv. Janeza 60 vinarjev iz Bistrice do sv. Duha 70 vinarjev, in iz Bistrice do Zlatoroga 1 krono. To zares potrebno komunikacijsko linijo je ustanovila deželna zveza za tujski promet na Kranjskem, ki jo bode tudi subvencionirala. Tujski promet v Bohinju posebno promet iz tujkov bode gotovo živahnejši, ker je ravno pasantom dana prilika se za jako nizko ceno pripeljati na krasno bohinjsko jezero. Tudi posamezni Bohinjski kraji in hoteli bodo po tej omalbus-liniji intenzivneje zvezani medsebojno in gotovo je da se družabno življenje letoviščarjev oživi. Bohinju se se za letošnjo sezono tujske naprave popravile posebu nasadi leto-

viskrga parka in kopalnice »Danica«. Tu ob jezeru se je skrbelo, da imajo tujski zabavo in razvedrilo.

Iz Solc se nam piše: Pri nas živinska zadruga prav dobro dela in tudi napreduje. Ravno zdaj ob volitvah sta fajmošter in pa dr. Krek strila okoli 600 backov. Porazdelila sta jih po vaseh; na Česnjici jih je največ. Dva sta pa pos bna tička, eden je na Bukovici, drugi pa na Č. šajici in ta je naš »Izveličar«, kakor je rekel škofov lisec, ne list, kakor je bil bran z lece tisto nedeljo pred volitvami. Vpilo se je: Tu »se gre za vero, zato je za krščanski možje, oddajte svoje glasovnice, za našega gospoda, našega izveličarja Čočala! Zato je Čoč izveličar, ki pa rabi veliko backov, da jih bo jahal. Krek jih pa pase po Davči in na Vertovčni. V Davčah bo ljudem ustanovil faro, gotovo pojde on sam za fajmoštra gor, da bo pridigoval o Čočovem izveličanju in pa o Čočovi marški božji, ker je tako lepa, da je Rožniku in pa Kreku tako všeč, da sta zato Čoč postavila za izveličarja. Zljaj pa vprašam se tebe, ljubljanski Tonček, ker si pisal, da se tu gre za vero: Kdaj je Strojceve preganjal vero in pa duhovnike? Še nikdar ne, ker mu ne more po pravici nobeden kaj očitati in ima več vere, kakor pa Čočov izveličar. Vero pa vi duhovniki spravljate preč z lažjo. Posebno pri volitvah lažete na vse načine, pa take nam stavite za izveličarje, kakor je Čoč. Volitev je vsakomur prosta, naj voli kogar hoče. Vi ste pa pisali in na priznici govorili, da je pod smrtnim grehom zaukazano, da vsakdo voli na našo stran. Ali ni to vaš smrtni greh, tako ljudem lagati? To ni v nobenem katekizmu. Ljudje, imejte pamet, pa nikar ne verujte takim judežem, ker jim ni nič za Boga, pač pa za denar in pa za zabavo. Kje je bila pa takrat vera, ko so bili sužnji pod duhovnim jarmom, ko so morali dajati desetino. Berite zgodovino, potem boste pa videli, kako so ravnali škofje in drugi duhovniki z ljudmi, ker so imeli vse pravice. Dandanes bi ravno tako se delali z nami, pa hvala bogu, da je nekaj ljudstva že izobraženega, da ne bodo mogli naprej. Živela naša napredna stranka!

Poročila iz bolnice usmiljenih bratov v Lincu omenjamo: Pri različnih boleznih v spodnjem delu telesa se je z jako dobrim odvajajočim učinkom uporabljala naravna Franc Jožef-ova grenčica. Ta »Franc Jožef-ova« voda zasluži tedaj pozornost vseh zdravnikov.

Izlet kranjske podružnice S. P. D. čez Santurško goro v Kamnik se vrši jutri zjutraj. Odhod ob šestih zjutraj iz »Zvezde«. K izletu so vabljeni vsi prijatelji planinstva.

Umetnost in književnost

Ivan Grafenauer. Zgodovina novejšega slovenskega slovstva. Prvkar je izšel II. zvezek tega zanimivega dela, ki obsega VIII + 475 strani in obdeluje »doba našega narodnega probujanja od leta 1848—1868«. Cena brošurani knjigi 6 20 K, vezani pa 7 20 K za izvod. Vsebinsko tega pomembnega dela in ceno priobčimo prihodnjic. Toliko pa se danes lahko rečemo, da je knjiga vsega priporočila vredna. Kak prijatelj našega slovstva naj si jo čimpreje omisli. P.

Dolinska kislá voda ^{grajski} — 1 :: studenec (Thalheim)

Čisto naravna alkalijska. Priznana najboljša zdravilna in nemizna voda. Edina zaloga za avstrijski jug
Edmund Rooss, Kranj.

189

FRANCI in JELCA HOLZ-HACKER, rojena MAYR, naznanjata vsem sorodnikom in znančcem, da je njiju ljubljeni sinček

FRANCI

umrl.

Pogreb bode jutri v soboto, dne 24. junija 1911 ob 5. uri popoldne.

KRANJ, 23. junija 1911.

Dan hočejo podaljšati. Skoro v vseh deželah na svetu je navada, da prično javno življenje v jutranjih urah primeroma zelo pozno ter ga raztegnejo do pozne večerne ure. Le v pretežno poljedelskih pokrajinah opravljajo dnevno delo od solčnega vzhoda do zahoda. V večini dežel pa ni

Dobro rodbinsko kavo

prideži že mali dodatek „pravega : Francka“ s kavnim mlinčkom iz tovarne Zagreb. Le vsled svoje nedosežne izdatnosti in svoje neprekošene kakovosti našel je pravi Franck toli priljubljeni sprejem v slehernem gospodinjstvu.

«sreda» dneva opoldanska ura, ko stoji solnce najvišje, ampak znatno pozneje, in začetek pravega nočnega počitka se prične v velikih mestih nekako o polnoči. Medtem ko se za umetno razsvetljavo stanovanj, cest in javnih prostorov v večernih urah izdajo vsako leto stotine milijonov, dnevna svetloba v jutranjih urah poletnih mesecev skoro nikomur ni v prid. In vendar uči znanost, kolikega pomena je za ljudstvo zdravje, dnevna luč in solčna svetloba itd. Nepravilna svetlih jutranjih ur pomenja zapravljenje zdravja. Da bi se v tem oziru kaj zboljšalo, predlaga Anglež mr. Willet, naj se ure pomaknejo v aprilu za 60 minut naprej, v septembru pa zopet nazaj. Ako se za vse javno življenje v trgovini, prometu, v šolah, gledališčih itd. ohrani isti čas kot navadno, bi na ta način pridobili cele ure dnevne svetlobe. Ta genialna ideja je dala povod tozadnemu zakonskemu načrtu, s katerim se sedaj pečajo pestavodjalni zastopi na Angleškem in ki bo bržkone tudi sprejet, ker je ljudstvo in vlada tej novi misli splošno naklonjeno. Prehod iz normalnega časa v takozvani «poletni čas» bi se izvršil na ta način, da bi v noči na 1. aprila odpadla ura od 2. do 3. ponoči, tako da bi se ure ob dveh navadnih urah na tri. Povratek k normalnemu času pa bi se zgodil s tem, da bi se v noči od 30. septembra na 1. oktobra pomaknile ure od 3. do 2. nazaj. Kot prednost te novosti navedajo, da bi se s tem prehranilo kakih 50 milijonov kron na izdatkih za umetno razsvetljavo; nadalje bi pridobili tudi delovni sloji po končanem dnevnem delu eno uro dnevne svetlobe, ki bi jo lažje porabili za oddih in bivanje na prostem. S tem bi se tudi dvignil promet na električnih in drugih železnicah; železniške nesreče, ki se jih največ zgodi pri umetni svetlobi, bi se zmanjšale, pijančevanje, ki ga najbolj pospešujejo dolgi večeri, bi se omejilo. Igralni in športni prostori na prostem, ki se sedaj rabijo samo v prostih dneh, bi se poleti lahko uporabljali vsak dan, vsa trgovska podjetja, ki delajo še pozno zvečer, bi prihranila eno uro umetne razsvetljave, za higijeno oči pa bi bilo dele pri naravni namesto pri umetni luči velikega pomena. Proti zakonskemu načrtu so same plinova in električna podjetja, ker se boje manjših dohodkov, in pa gledališča, ki se boje manjšega obiska.

Tretji izkaz prispevkov, ki so jih spodaj navedeni v času od 8. do 15. junija t. l. vposlali telovadnemu društvu «Sokol» v Škofji Loki v pokritje stroškov za prapor. Po 50 K: Vinko Majdič, Kranj; po 20 K: Mag. Rihard Sušnik, Ljubljana; po 10 K: dr. Alojzij Homan, Radeče, Marija Potočnik, Ljubljana; Valentin Dolenc, Ljubljana; Neimenovan, Zallog; po 6 K: Trije ljubljanski ribiči na Kazin; po 5 K: pl. Albert Lavčanik, Ljubljana; Ana Volovšek, Ljubljana; Eranja Peterman, Dob; Mici Langerhote (Unterthof); po 3 K: Fran Kos, Ljubljana; po 2 K: Tomo Tavcar, Brdo, I. do III. izkaza vkup: 408 K — Podpisani odbor se najpristraneje zahvaljuje vsem p. n. darovateljem in darovateljicam in prosi, da se tem po možnosti pridružijo še ostali prijatelji našega društva, na katere se je v časopisju apeliralo. Na zdar!

Odbor.

Le tedaj

doseže kakovost fine zrnate kave svojo polno veljavo, če voli cenjena gospodinja kot kavni pridatek nazanesljivejšo vrsto!

Najbolje storite,

če uporabljate izdelek, ki se je izkazal že desetletja kot najboljši, „pravega : Francka“ iz tovarne Zagreb, vendar pa izrecno le onega s kavnim mlinčkom kot tovarniško znamko.

Več sto hektolitrov vina lastnega pridelka.

Garantirano naravno čisto, se po primerno nizki ceni prodaja.

Več pri oskrbništvu **Nemška vas-Krško.**

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 48 52-21

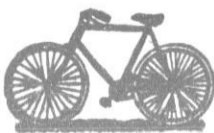
Iv. Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priloga svoje najbolj priznane

šiv. stroje in kolesa

Ceniki na zahtevanje zastoj.

Naročajte, ponudite, zahtevajte in pijte samo Tolstovršsko slatino,

ki je edina slovenska ter najboljša zdravilna in namizna kislava voda. Od vsakega zaboja plača podjetje v narodne namene 20 vinarjev, kamor naročnik določi. Naslov: **Tolstovršska slatina, pošta Guštanj, Koroško.** Kjer je tudi gostilna, letovišče in prenočišče. Svoji k svojim!

Loterijska srečka dne 18. junija t. l.
Trst 20 87 33 56 76

Prav dobro ohranjen godbeni avtomat se ceno prodaja.

Kje, pove uredništvo „Gorenjca“.

Zahvala. Podpisani odbor društva «Godba prostovoljne požarne brambor», šteje si v dolžnost, da izreče na tem mestu v prvi vrsti vsem p. n. darovateljem dobitkov za javno tombolo, prisrčno zahvalo. Dalje se zahvaljuje slavni tukajšnji požarni brambor, ki je s svojim trudom veliko pripomogla do tako lepega uspeha tombole. Konečno se zahvali podpisani odbor splošno slavnemu občinstvu, ki je tako v velikem številu posegalo po tablicah. Priporočamo se daljni blagoklonjenosti ter ostajamo za odbor: Janko Sajovic, predsednik. — Franc Grobath ml., tajnik.

Stara okna se prodajo.

Kje? pove iz prijaznosti upravnništvo „Gorenjca“.

Alfonz Breznik v Ljubljani

Kongresni trg št. 13, nasproti deželnega dvorca c. kr. zaprisoženih izvedencev in učitelj „Glasbene Matice“.

Prva, najstarejša, največja in edina domača tvrdka vseh glasbenih instrumentov, strun (tudi specialitet) in muzikalij. Najraznovrstnejša izbira in najcenejša izposojevalnica prvovrstnih klavirjev in harmonijev. — Prodaja na najmanjše obroke. — Ugodna zamena. — 10letno jamstvo. — Popravila in uglaševanja vseh glasbil sprejema najceneje. — Vsak instrument moje zaloge je najskrbnejše preizkušen. 27 16

Št. 316.

Razglas.

Na o. kr. cesarja Franca Jožefa gimnaziji v Kranju se bodo vršile

180 — 1

vzprejemne skušnje za prvi razred
:: v četrtek, dne 6. julija 1910 ::

od 8. ure naprej.

Učenci, ki žele biti vzprejeti v prvi razred, naj se javijo v spremstvu svojih staršev ali njih odgovornih namestnikov dne 2. julija od 9. do 12. ure dopoldne pri gimnazijskem ravnateljstvu ter s seboj prinesejo krstni list in obiskovalno spričevalo.

Vnanji učenci se lahko oglasijo tudi pisмено, ako pošljejo gori imenovani listini pravočasno po pošti.

Ravnateljstvo c. kr. cesarja Franca Jožefa gimnazije.

Kranj, dne 22. junija 1911.

POZOR

:: trgovci, posestniki in zidarski mojstri okolice ::
Škofje Loke ter Selške in Poljanske doline.

Uporabite prilliko, ker se dobi po najnižji ceni pri meni prve vrste

Portland cement

kupljen še pred kartelom cementnih tovarn.

Nadalje so tudi na razpolago nosilke (traverze), železniške žice, ugodno kupljene, železne vozi, slamozeznice, zaloga oenita za kritje streh, prve vrste žilindra znamka „Zvezda“, kalijeva sol, gips, kladno apno, barve, stekla in vse kovaške in mizarske potrebščine po najnižjih cenah in ugodnih plačilnih obrokih.

ANTON KAŠMAN

Železna trgovina
v Škofji Loki na Glavnem trgu.

124 2—2

Tovarna strešnikov

F. P. VIDIC & Comp., Ljubljana

ponudi v vsaki poljubni množini pravilno žgani

navadni strešnik stare oblike in patent. dvojno zarezani
strešnik-zakrivač sistem „Marzola“.

122 10-3

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

Cigaretni papir in
cigaretne stročnice

ABADIE

PARIZ

Dobe se v vseh trafikah

Glinaste peči 71 52 20

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi
kipe, vaze in druge glinaste izdelke v
vseh barvah, trpežno in cene priporoča

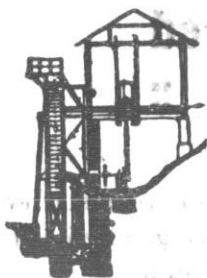
Avgust Dreise

prva in največja tovarna peči in
glinastih izdelkov v Ljubljani.

G. Tönnies

v Ljubljani 52-21
72

tovarna za stroje, železo in
kovinolična priporoča kot
posebnost kage in vse
stroje za obdelovanje lesa.
Francis-turbine osobito za
žagine naprave zvezano ne-
posredno z vrtilom. Motorje
za bencin in surovo olje,
najcenejša gonilna sila.

Kako se varujemo želodčnih bolezni?

Da se izogne boleznim, na katerih trpi večkrat sedanje človeštvo, naj se uporablja pravočasno

nektar dr. Engela

kajti

močen želodec in dobra prebava

sta temelja zdravega želodca. Kdor si torej hoče ohraniti zdravje do najvišje starosti, naj uporablja po
svojih izvrstnih uspehih dobro znani

nektar dr. Engela.

Ta nektar, ki je pripravljen iz izvrstnih želiščnih sokov in dobrega vina, učinkuje zbog
svoje posebne in skrbne sestave izvrstno na prebavo, slično kakor učinkuje dober želodčni
likier ali želodčno vino ter nima prav nikakih slabih posledic. Zdravi in bolniki torej lahko
zavživajo nektar, brez ozira na svoje zdravje. Nektar upliva pri pametni uporabi pospešujoče
na prebavo in pospešuje tvoritev sokov.

Zatorej naj zavživajo

nektar dr. Engela

vsi oni, ki si hočejo obdržati dober želodec.

Nektar je izvrstno sredstvo proti želodčnem kataru, želodčnem
krču, želodčnim bolečinam, težki prebavi ali zasiljenju.
Istotako ne dopušča nektar navadno zaprtja, utešenja, bolečin pri koliki
ali utripanja srca, temveč zdrži zdrav spanec in dober tek ter preprečuje torej brez-
spalnost, slabo vojo, glavobol in živčno utrujenost. V širokih ljudskih plasteh je čislán po svojem učinku
ker vzdržuje veselost in veselje do življenja.

Nektar se dobiva v steklenicah po K 2— in K 4— v lekarnah v Kranju Kam-
nku, Škofji Loki, Radovljici, Trzinu, Jesenicah, Idriji, Vrhniki, Litiji, Ljubljani, kakor
tudi v vseh večjih in manjših krajih vojvodine Kranjske ter vse Avstro-Ogrske. Tudi
razpošiljajo vse lekarne 3 in več steklenic za originalno ceno v vse kraje Avstro-Ogrske.

Svari se pred ponaredbami!

220 17-18

Zahteva naj se izrecno

nektar dr. Engela

Moj nektar ni nikako tajno sredstvo. Snovi so: Samos 200,0, malaga-vino 200,0, vinski spirit 50,0, glicerín 100,0, rdeče
vino 100,0, sok jarzebinke 100,0, sok črešnje 200,0, trpotec 30,0, borovnice 30,0, vermut 30,0, fahel, janez, helenina korenina,
encijan, kalmus, kamelice à 10,0. Te snovi naj se meša.

Mestna hranilnica v Radovljici

je prvi, najvarnejši in največji zavod za nalaganje denarja
v pol. okraju Radovljica na Gorenjskem.

Mestna hranilnica v Radovljici obrestuje vse hranilne vloge po 4 1/4 od sto. Vse narasle in nedvigljene obresti pripisuje dvakrat
na leto h kapitalu, in sicer 30. roznika in 31. grudna, ne da bi bilo treba to zahtevati. Rentni davek od teh obresti plačuje mestna
hranilnica sama, tako da dobi vsak vložnik 4 K 25 v od sto čistih obresti in poleg tega še dvakratne obrestne obresti na leto. Za
vse vloge in njih obrestovanje jamči v smislu od c. kr. deželne vlade za Kranjske v imenu c. kr. ministrstva notranjih zadev — potrjenih pravil
mesto Radovljica z vsem svojim premoženjem in svojo davčno močjo — in poleg tega hranilnica s svojim premo-
ženjem in svojim rezervnim zakladom, kateri znaša sedaj nad **200.000 K.** :: Mestna hranilnica v Radovljici daje naj-
večjo varnost za hranilne vloge med vsemi drugimi denarnimi zavodi v polit. okraju Radovljica. Zato nalagajo c. kr. sodnije in drugi
c. kr. uradi vse vloge od nedoletnih otrok in druge denarje le pri tej mestni hranilnici. — Kdor želi iz drugega denarnega za-
voda prenesti denar v Mestno hranilnico v Radovljici, izroči naj ji le vložno knjižico, da se obrestovanje ne pretrga, dvig preskrbi
hranilnica sama. Kdor želi pri Mestni hranilnici v Radovljici nalagati denar po pošti brezplačno, zahteva naj pri hranilnici poštno
položnico, katere so vsakemu na razpolago.

Posojila na zemljišča

Posojila na zemljišča dovoljuje proti 5% obrestovanju na amortizacijsko dobo, katero si lahko vsak dolžnik sam določi, namreč
proti vračilu na 14, 16 1/2, 19 1/2, 25 ali 36 let, izjemoma tudi na 50 let.

Tako vračilo je za vsakega dolžnika zelo ugodno, ker poplača napravljeni dolg z malimi odplačili mimogrede z obrestmi. Kdor si izposodi drugod
recimo 300 K s 6% obrestmi, plača zanje v 36 letih 648 K golih obresti, ostane toraj še vedno 300 K dolžan. Dolžnik mestne hra-
nilnice v Radovljici se pa dolga docela iznebi, dasi plača v celoti dobi še za 97 v manj. Nadalje dovoljuje tudi posojila na me-
nice in proti zastavi vrednostnih papirjev. Tudi za posojila je Mestna hranilnica v Radovljici prvi zavod v polit. okraju Radovljica. Kdor želi
najeti posojilo ali dobili kaka druga pojasnila, zglesi naj se v hranilnični pisarni nasproti c. kr. okrajne sodnije, kjer se uraduje vsak
dan od pol 9. do 12. ure dopoldne in od pol 3. do 5. ure popoldne razen v nedeljah in praznikih.

Ravnateljstvo Mestne hranilnice v Radovljici.